

Astăzi, prin aportul personal al domnului academician Gheorghe Rusnac și al discipolilor săi C. Marin, V. Moșneaga, V. Saca, T. Spinei, G. Pârțac, I. Sandu, C. Manolache, V. Sacovici, C. Solomon ș.a., științele politice au atins nivelul de autogenerare, acumulând o experiență solidă în pregătirea studenților și doctoranzilor în diverse ramuri și se află în ascensiune spre noi realizări.

Conchidem că, pe bună dreptate, profesorul universitar, savantul și managerul Gheorghe Rusnac, în cadrul alegerilor în calitate de membru corespondent și membru titular al Academiei de Științe a Moldovei a fost recunoscut drept fondator al școlii naționale de științe politice din țara noastră.

Cu ocazia zilei de naștere îi exprimăm academicianului Gheorghe Rusnac sincere felicitări, urări de bine, sănătate, noi realizări în domeniul politologiei care i-a marcat cariera științifică!

*Acad. Gheorghe Duca*

„Prin forța de adaptare la schimbări, rectorul Gheorghe Rusnac a știut să facă și să pună în valoare cerințele presante, dictate de Procesul Bologna în vederea armonizării structurii învățământului superior din țară și adaptării la exigențele celui european. Prin muncă plină de dăruire, sprijinindu-se pe valorile și principiile fundamentale ale educației și operând transformări profunde în procesul de învățământ și infrastructura universității, dezvoltă o instituție orientată spre rezultate, bazată pe inovație, diversificare și îmbunătățirea continuă a performanțelor.”

*M. cor. Gheorghe Cimpoieș, rectorul  
Universității Agrare de Stat din Moldova*

„O pagină aparte în activitatea acad. Gh. Rusnac a constituit-o misiunea de Ambasador Extraordinar și Plenipotențiar al Republicii Moldova în Italia și Malta. Este semnificativ faptul că fiind în această înaltă și responsabilă funcție de stat, Domnia sa nu s-a distanțat de învățământul superior și de viața USM, contribuind în mod direct la inițierea și semnarea unui șir de acorduri de colaborare a USM cu Centre Universitare din Italia. Un gest deosebit față de USM este și donația unui lot de carte italiană de peste 120 titluri Bibliotecii Centrale Universitare a USM.”

*Dr. prof. univ. Petru Gaugaș  
Dr., prof. univ. Petru Chetruș  
Lector univ. sup. Ștefan Tiron  
Universitatea de Stat din Moldova*

(Din cartea *Academicianul Gheorghe Rusnac: Biobiografie*. -Ch.; Institutul de Studii Enciclopedice al AȘM, 2012 -168 p.)

### PLANTELE AROMATICE ȘI MEDICINALE – PASIUNEA UNEI VIEȚI DE CERCETĂTOR

**Dr. hab. Grigore MUSTEAȚĂ  
la 80 de ani**



**Agronom, domeniul de cercetare: tehnologii de cultivare a plantelor aromatice, prelucrarea și comercializarea produsului finit al plantelor aromatice**

**Doctor habilitat în agricultură (1990). Profesor universitar (2001).**

S-a născut la 3 decembrie 1932 în comuna Mihaileni, județul Bălți, într-o familie de țărani, fiind al patrulea din cei nouă copii.

A absolvit în anul 1948 școala din satul natal. În 1949 împreună cu familia a fost deportat în regiunea Curgan, Rusia. În pofida greutăților și obstacolelor inimaginabile, absolutește cu succes singura școală medie funcțională din raionul administrativ Belozerskoe. Dovedind cunoștințe profunde, în 1951 este înscris la Facultatea de Agronomie a Institutului Agricol de Stat din Curgan. Datorită perseverenței, insistenței și muncii asidue, având ca îndrumători mai multe personalități notorii precum: V.P. Kușnirenko, M.I. Lopatin, A.C. Verșinin, S.M. Râtov, Iu. Staroselskii ș.a., Gr. Musteață a obținut o bună pregătire teoretică și practică. A fost unicul student la facultate din promoția anului 1956 care pe parcursul întregii perioade era în exclusivitate cu calificativul „foarte bine”.

Obținând diploma cu mențiune de inginer-agronom, este repartizat să activeze la valorificarea „pământurilor înțelenite” în regiunea Novosibirsk, Rusia. Tânărul specialist, în calitate de agronom-

șef al „sovhozului Zubkovo”, raionul Veselovskoe s-a evidențiat prin implementarea cu succes a culturii porumbului pentru siloz de rând cu culturile tradiționale ale zonei, a asolamentelor cu culturi noi, inclusiv a florii-soarelui, camelinei, testării gaoleanului ca cultură de pajiște și fânețe, a sfecei de zahăr pentru furaj ș.a.

Avansând în experiența de producere, este frământat de mai multe probleme și neclarități din practica agricolă. Aceasta îl face să aleagă calea cercetărilor în agricultură. În anul 1959 este admis în doctorantură la Institutul de Cercetări Agricole din Omsk, secția Agrotehnica, ulterior transferându-se în doctorantura Institutului Unional de Cercetări pentru Plantele Oleaginoase și Aromatice (IUCPOA) din orașul Krasnodar, Rusia.

Revenind la baștină, se angajează în calitate de agronom-șef în sovhozul-fabrică „Roza Moldavii” din orașul Leova, unde continuă activitatea de cercetare prin doctorat cu frecvență redusă, realizează și susține cu succes teza de doctor în agricultură (1965). Cu participarea dlui Gr. Musteață au fost testate în condiții de producție menta, busuiocul eugenolic, pelinul tămâios, feniculul, mărarul pentru ulei, mătaciunea, stânjenelul ș.a. În primii 3 ani de activitate devine posesor a peste 20 adeverințe de raționalizator al procedeelor tehnologice la săditul minții, creșterea materialului săditor de levănțică și trandafir prin metode netradiționale, recoltarea șerlaiului etc.

Pe parcursul activității științifice și de producere acumulează cunoștințe bogate privind biologia și tehnologiile de cultivare și creștere a materialului semincer și săditor pe baze științifice, precum și procesarea materiei prime de plante aromatice, mai târziu și a celor medicinale. Plantele aromatice devin îndeletnicirea și pasiunea vieții sale.

În 1965 doctorul în agricultură Gr. Musteață este angajat prin concurs în funcția de cercetător științific la Stațiunea experimentală pentru plante oleaginoase și etero-oleaginoase din Moldova a Institutului Unional de acest profil, unde peste câteva luni este numit vicedirector pe știință, funcție pe care o deține aproape 11 ani. Este preocupat de cultivarea minții la irigare, cultivarea minții în cultura multianuală și cu două coase, înlocuirea săditului prin rizomi cu cel prin răsad, stabilizarea în timp a producției la șerlai și trandafir, metode de recoltare mecanizată la șerlai, metode noi și mai ieftine de producere a materialului semincer și săditor la plantele aromatice cultivate.

În baza propriilor cercetări și generalizării rezultatelor științifice și practice în 1972 publică

primele lucrări științifice: *Cultivarea plantelor etero-oleaginoase* și *Cultura minții la irigare în Moldova*. Acestea și alte lucrări publicate în perioada de referință au contribuit la formarea bazei material-didactice pentru instruirea cadrelor de cultivatori și procesare a plantelor aromatice din țara noastră.

Conceptul teoretic și practic de elaborare a asolamentelor specializate cu plante aromatice, inclusiv cu șerlai, este argumentat în monografiile *Cultivarea plantelor aromatice* (1980) și *Vozdelâvanie aromaticskeih rastenii* (1988). Ținând cont de condițiile ecologice ale diferitor zone de cultivare, au fost elaborate scheme și procedee de cultură ascunsă dirijată și cultură nativă a șerlaiului, care permit a majora substanțial eficiența acestei culturi.

Calitățile de cercetător și capacitățile organizatorice de care a dat dovadă au determinat numirea, în 1977, a dr. Gr. Musteață, în funcția de director al Stațiunii de cercetări pentru plante aromatice și uleiuri eterice în componența AȘP „Viorica”, funcție pe care a deținut-o pe parcursul următorilor 26 ani. Concomitent execută funcția de vicepreședinte pe probleme de cercetare al Asociației Științifice de Producție „Viorica”, care includea ramura cultivării, prelucrării și comercializării produsului finit al plantelor aromatice în Republica Moldova. Efectuând studii asupra particularităților biologice, elaborează tehnologiile de cultivare a peste 30 de specii de plante aromatice și medicinale sub aspectul posibilității și impactului socio-economic al cultivării lor în țară.

În 1990 susține teza de doctor habilitat în agricultură în domeniul tehnologiilor avansate de cultivare a plantelor aromatice – șerlaiului și minții.

Dr. hab. Gr. Musteață a contribuit esențial la organizarea și dezvoltarea ramurii etero-oleaginoase în țară, la crearea și dezvoltarea Stațiunii de Cercetări pentru Plante Aromatice care asigura producerea cu elaborări științifice eficiente.

Realizările științifice au fost reflectate în peste 300 de publicații științifice și metodico-didactice, inclusiv 12 monografii. El este autor a peste 30 de tehnologii de cultivare a plantelor aromatice. Rezultatele sale științifice sunt protejate de 5 brevete de invenție, 5 adeverințe pentru soiuri de plante aromatice și medicinale.

Dr. hab. Gr. Musteață îmbină cu succes activitatea științifică cu cea didactică în cadrul Universității Agrare de Stat din Moldova. În 2001 i se conferă titlul științifico-didactic de profesor universitar la specialitățile Fitotehnie și Agrotehnică. A contribuit esențial la pregătirea cadrelor de specialitate în domeniul cultivării plantelor aromatice

și medicinale, fiind conducător a peste 40 teze de licență și 5 teze de doctorat. Grație corectitudinii și verticalității de care dă dovadă a fost nominalizat președinte al Comisiei de experți în agricultură a CNAA, actualmente ocupând funcția de membru al comisiei nominalizate. Este membru al Consiliului Științific al IGFP, membru al seminarelor științifice de profil: 06.01.01 – Agrotehnică și 06.01.09 – Fito-tehnia la Universitatea Agrară de Stat din Moldova.

Datorită pregătirii profesionale, insistenței, muncii asidue, vocației de cercetător, abordării profunde și originale a problemelor studiate, a obținut importante realizări cu o rezonanță benefică pentru știință și practică. Este autorul Concepției de relansare a ramurii etero-oleaginoase și dezvoltare a cultivării plantelor aromatice și medicinale în Republica Moldova (2002).

Din 2006 activează în cadrul Centrului „Genetica și ameliorarea plantelor aromatice și medicinale”, Institutul de Genetică și Fiziologie a Plantelor al ASM, efectuând cercetări în domeniul plantelor aromatice și medicinale (șerlai, lavanda, menta, fenicul, isop, cimbru de munte, pasiflora ș.a.), privind elaborarea procedeele tehnologice performante și a tehnologiilor avansate, ecologic inofensive, economic eficiente. Promovează cercetări privind perfecționarea metodelor de producere a materialului săditor calitativ cu prețul de cost redus de lavandă, cimbru de munte, mentă, fenomenul de degenerare și elaborare a metodelor de asanare a mentei, utilizarea deșeurilor de plante aromatice în producția ecologică, perfecționarea tehnologiei de cultivare a șerlaiului, implementarea în producere și elaborarea tehnologiei culturii de câmp a pasiflorei ș.a.

Pentru merite deosebite în cercetare, profesorul Gr. Musteață a fost distins în 1993 cu medalia „Meritul civic”.

Cu ocazia acestei onorabile aniversări, exprimăm cele mai sincere sentimente de recunoștință pentru aportul în dezvoltarea ramurii etero-oleaginoase și-i dorim profesorului universitar Grigore Musteață multă sănătate, prosperitate, perseverență, ani de viață lungă sanogenă și noi realizări.

*Acad. Teodor Furdui  
Dr. hab. Vasile Botnari  
Dr. Gheorghe Tudorache  
Dr. Eugenia Cotenco*

## UN MODEL DE PERSEVERENȚĂ ȘTIINȚIFICĂ

**Membrul corespondent Ion GERU  
la 75 de ani**



**Fizician, domeniul științific: fizica corpului solid.**

**Doctor habilitat în științe fizico-matematice (1983), profesor universitar (1986). Membru corespondent al Academiei de Științe a Moldovei (2000).**

Este imposibil de a confunda stilul de activitate al dlui membru corespondent Ion Geru cu al altor colegi de-ai săi din breasla de fizicieni. Mereu în căutare, a trecut pe parcursul vieții de la cercetări experimentale la cele teoretice, ca mai apoi să le îmbine în explorările sale. A contribuit la dezvoltarea mai multor domenii, inițiind cercetări noi anume acolo unde era convins că există o problemă științifică de cea mai mare importanță.

S-a născut înainte de război, la 8 decembrie 1937 în s. Cotiujeii Mari, azi r-nul Șoldănești. Aici, la țară, i-a fost altoită dragostea de muncă pe care a aplicat-o în permanență în cariera lui de savant. Are și o pregătire fundamentală excelentă: în 1959 a absolvit Facultatea de Fizică și Matematică, secția de fizică, a Universității de Stat din Moldova. În perioada 1962-1965 și-a făcut studiile doctorale în cadrul Institutului de Fizică a Semiconductorilor al Academiei de Științe a Ucrainei (or. Kiev).

Încă în anii '90 ai secolului trecut, am inițiat o colaborare științifică cu dl profesor universitar Ion Geru, după ce dânsul a fondat Laboratorul de Supraconductibilitate și Magnetism. Îmi amintesc, cu câtă pasiune vorbea pe atunci profesorul Ion Geru despre noile direcții de cercetare în care intenționa să se lanseze! Astfel, a inițiat cercetări tehnologice de obținere a fulleranelor și studierea experimentală